

Dokumentnamn: Regler för funktionskontroll räddningshund		Upprättat datum: 2023-03-13
		Gäller fr.o.m. 2025-03-01
Upprättat av: Svenska Brukshundklubben	Dokumentansvarig: Utskottet för samhällsnytta	Versionsnr 3
		Reviderat den: 2025-11-25

Funktionskontroll

För funktionskontroll gäller också

- Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar.
- Särskilda regler för räddningshundar.

Tillägg till särskilda regler

- Löptik får delta om upplägget medger detta.
- Tidpunkt för den ordinarie funktionskontrollen, huvudfunktionskontrollen, är under våren. Om funktionskontroll av någon anledning görs på hösten är denna endast giltig till nästa ordinarie huvudfunktionskontroll nästkommande vår.
- Tvåårsgräns måste klaras. Tiden räknas från första underkända provdatum. Ekipage har rätt att göra tre försök inom dessa två år.
- Förarna anmäler sig enligt datum beslutat av UG prov via kansliets anmälningsskema.
- Godkänt fystest ska vara gjort innan funktionskontroll.
- Förare ska medföra föregående protokoll.
- Till varje prov ska en överdomare utses av UG prov, det är någon av de som är uttagna att döma och varierar vid varje funktionskontroll.
- Domare kan begära att se valfritt påvisningssätt under provet, det vill säga om och när de vill se kopplade eller lösa påvis.
- Hund eller hundförare får ej genomföra funktionskontroll om sjuk eller skadad.
- Då skyddsskor används ska dessa bäras på alla fyra tassars. Det står dock föraren fritt att välja när skorna ska vara på respektive av om inte annat anges av provledningen.
- Vid uppenbar oförmåga äger domarna rätt att avbryta prov eller del därav.
- Resultat ska ej delgivas deltagarna löpande under provet utan ska meddelas individuellt efter det att hela provet är avslutat för samtliga deltagare.

Direkt diskvalificerande hos hund

- Hund som gör utfall mot person eller annan hund.
- Hund som ej låter sig hanteras vid visitation.

Belöning av hund

Belöning, med röst och/eller klapp, får endast ske efter det att föraren pekat ut figurantplats och domare givit klartecken.

Belöning med boll eller godis får ej ske i gemensamt område. Gemensamt område definieras som område där flera ekipage ska utföra samma eller liknande uppgifter och fastställs av provledare och överdomare gemensamt.

Det är inte tillåtet att ta på eller klappa på gömsle som belöning/uppmuntran.

Vattning av hund

Vattning av hund får endast ske vid, av provledare/domare angiven plats utanför sökområdet. Vattning får ej ske vid legor. Vid extrem värme kan domarna ange plats/platser i sökområdet där vattning är tillåtet.

Syfte

Funktionskontrollen syftar till att pröva och visa ekipagets förmåga till en effektiv och flexibel sökinsats under press samt fysisk- och arbetsmässig belastning.

Funktionskontrollen ska också pröva hundförarens kunskap i söktaktik.

Mål/krav

Funktionskontroll syftar till att säkerställa att NUSAR:s/Länsstyrelsernas kravs efterlevs.

Föraren ska vara terränggående – gå obehindrat i miljö.

Genomförande

Funktionskontroll genomförs på 1 dag med 2–6 domare och max 12 ekipage.

Funktionskontroll kan arrangeras under ett veckoslut, förslagsvis på följande sätt:

- Ett eller flera områden/stationer kan genomföras i rad, utan mellanliggande transport eller annan paus.
- Ett område kan vara tomt.
- Ekipagen från Syd, Väst respektive Norr-Mitt genomför den på var sin helg, var och en på sitt respektive område. Hälften av deltagarna gör sin funktionskontroll på lördagen med den andra hälften som figuranter.
- På söndagen gör resterande ekipage sin funktionskontroll med lördagens provande som figuranter.
- De provande agerar figuranter åt varandra på det sätt som provledningen anger.
- Hundförarna kan (om antalet figuranter enligt ovan beskrivna organisation inte är tillräckligt för att kunna genomföra provet) åläggas att ordna figuranter.
- Figurantplatserna bör varieras mellan de båda dagarna. Deltagarna delas in i tre grupper. UG prov utser två domare till varje grupp. Domarna följer sedan "sin" grupp genom hela provet och gör en helhetsbedömning av gruppens ekipage genom hela funktionskontrollen.
- Vid tillsättning av domare gäller Svenska Brukshundklubbens allmänna regler för undvikande av jäv (ej döma sambo, valpköpare etcetera). För att undvika jävsituationer byter domarna sinsemellan vid behov.
- Överdomare besiktigar och godkänner legorna. Provledaren ansvarar. Därefter ska fastställt provupplägg ej ändras.
- Provledare ansvarar att vapen och ammunition finns tillgängligt på provplatsen. Knallpåkar med tillhörande 6 mm ammunition kommer att finnas tillgängligt för provledarna.

Allmänt

Grunden för bedömningen av funktionskontrollen är och ska vara att om ekipaget anses godkänt på funktionskontroll innebär detta att ekipaget är godkänt för insats.

Beträffande tempo i framför allt ruinområden så är det inte så att en mycket snabb hund som till synes obehindrat springer och hoppar runt i rasmassorna ska anses som standarden eller att en hund som mer sansat tar sig fram och "väljer väg" per automatik ska anses berörd och bedömas som mindre lämplig. Det är inte den hastighet med vilken hunden genomför sökarbetet som ska bedömas utan hundens engagemang och arbetsvilja.

Säkerhet

Personlig skyddsutrustning som handskar, hjälm och skyddsskor ska användas för att få gå i rasmassor. Gäller samtliga deltagare och funktionärer.

Skada

Om domaren avbryter en hund under ett prov på grund av skada, exempelvis hälta eller sår, ska provet inte räknas och ekipaget ska erbjudas ett nytt prov. Om hunden uppvisar obehag vid exempelvis hantering eller under sök, men ingen skada kan upptäckas, ska hundföraren inkomma med ett veterinärintyg som visar på att skada, för att få ett nytt prov. Exempel på skada här kan vara ont i örat, skelettskada eller liknande.

Om domarna, då skadan upptäcks, redan sett tillräckligt för att godkänna ekipaget behöver omprov ej ges.

Inledning

Obligatoriska moment på funktionskontrollen är:

- Visitation
- Distraktion andra hundar
- Sök i rasmiljö. Instabilt underlag med skott.
Kan kompletteras med terräng, byggnader etcetera.
- Arbete i koppel
- Koppelsök, vindarbete
- Ytsök
Industrimark som vid behov kan kompletteras med naturmark.

Utöver dessa kan även andra moment tillkomma såsom mörkersök, sök i byggnad etcetera.

Visitation före prov

Under all visitation/hantering ska hunden bära munkorg. Detta för funktionärens säkerhet och som en trygghet för föraren om något skulle inträffa. Domarna avgör om hundföraren ska vara inom eller utom synhåll vid visitation. Hund som uppträder hotfullt (exempelvis morrar) eller på annat sätt inte låter sig visiteras/hanteras är underkänd på provet.

Genomförande

Innan visitationen visar föraren tänderna på hunden därefter ska hunden bära munkorg under resten av visitationen. Visitationen utförs av tjänstgörande domare och skall omfatta följande:

- Kontroll av hundens öron, nos och tassar
- Känna igenom rygg, svans, fram- och bakben
- Hundens förare visar hundens rörelser i trav

Bedömningsanvisning

Aggressiva tendenser eller flyktbeteenden är direkt diskvalificerande. Detta innebär att hund som underkänns på momentet visitation ej får deltaga vidare på provet. Hund som uppträder hotfullt (exempelvis morrar) eller på annat sätt inte låter sig visiteras/hanteras är underkänd på provet.

Ovanstående ska ej tolkas som om all form av ljud under visitation/hantering är otillåtet utan det är i varje given situation domarens alternativt funktionärens upplevelse av situationen som ska vara avgörande, d.v.s. om man upplevt hot eller obehag vid hantering av hunden. Det ska inte heller tolkas som om avsaknad av ljud alltid medför att visitationen ska anses godkänd, utan som tidigare sagts så är det domarens/funktionärens upplevelse av situationen som är avgörande.

Visitation efter prov

Genomförande

Innan visitationen visar föraren tänderna på hunden därefter ska hunden bära munkorg under resten av visitationen, som genomförs på samma sätt som visitation före prov.

Hundföraren visar därefter upp hundens rörelser i trav för domaren som också kollar tassarna.

Bedömningsanvisning

Som "Visitation före prov". Aggressiva tendenser eller flyktbeteenden är direkt diskvalificerande och medför underkänt på provet.

Distraktion andra hundar

Genomförande

Momentet utförs med en främmande hund. Det prövande ekipaget ställer sig ca 15 meter från den främmande hunden. Båda går samtidigt mot varandra, och gör ett hundmöte på ca 2 meter mellanrum i slakt koppel. Detta utförs 3 gånger och på tredje gången stannar ekipagen mitt för varandra i ca 15 sekunder. Momentet ska ej utföras som ett lydnadsmoment.

Bedömningsanvisning

Hund som uppträder hotfullt (t.ex. morrar eller gör utfall i kopplet) är underkänd på funktionskontrollen.

Ev. hantering

Genomförande

Föraren lyfter upp hunden till ett upphöjt ställe t.ex. bord, pallar eller dylikt max 1 meter högt. En för hunden okänd person bär den cirka 5–10 meter och sätter ner hunden på angiven plats varpå föraren kallar på hunden. Hunden skall bära munkorg.

Bedömningsanvisning

Aggressiva tendenser är direkt diskvalificerande.

Provområden

Tre olika provområden (varje område kan bestå av flera, mindre uppgifter) planeras, till exempel:

Område 1

Arbete i koppel (koppelsök och/eller vindmarkering). Söktid max 20 minuter.

Område 2

Ytsök. Söktid max 20 minuter. Lös hund. Utomhus och/eller inomhus, med eller utan begränsningar (störning kan ingå, buller och/eller personer).

Område 3

Ruinsök med skott. Söktid max 20 minuter. Max 1 200 m², med eller utan begränsning.

Området ska innehålla dolda figuranter där hunden behöver stå i miljön för att markera. Störning ska ingå (buller och/eller personer, dessa får inte röra sig över legorna).

Upplägg

Ekipagen på de tre områdena jobbar parallellt under 20 minuter. När alla ekipage i områdena är klara, byter samtliga till nytt område, jobbar i 20 minuter och så vidare till det tredje området.

Om endast ett fåtal ekipage ska prövas (tre till fyra) kan detta genomföras genom att ett domarpar följer en provande i alla momenten och gör en helhetsbedömning av dagens prestation.

Figuranttyperna ska vara öppna, dolda, djupa, avståndsfigurant.

Områdena ska inte avsiktligt göras så stora att de svårligen hinns med på utsatt tid.

Område kan vara tomt.

Upplägget och uppgifterna ska vara variabla för att kunna anpassas till olika områden.

Provledaren tar den hjälp av andra funktionärer som behövs.

Sök i rasmiljö – instabilt underlag med skott

Bakgrund

Området ska spegla en delvis raserad byggnad där man ej har möjlighet att gå in samt att man endast har åtkomst att sända hunden från ett begränsat antal sidor/platser.

Genomförande

Hundföraren sänder ut hunden i ett område med en eller flera begränsningslinjer/sidor utefter vilka föraren får röra sig fritt.

Hunden ska självständigt och efter förarens dirigeringar genomsöka området.

En av domarna, placerad 25–30 m från den arbetande hunden, avlossar ett skott från en knallpåk eller liknande strax efter det att hunden påbörjat sitt arbete i ett område med begränsning. Hunden ska inte vara i jämnhöjd med eller ha passerat skytten. 6 mm ammunition ska användas.

Vid markering ska hundföraren ta kontakt med domare och efter klartecken direkt ta sig till fyndplatsen och peka ut denna innan hunden belönas. Föraren kan sedan välja att bli kvar på fyndplatsen och sända hunden därifrån alternativt gå ut ur området och fortsätta söket från begränsningslinjen.

Hundföraren kan när som helst välja att lämna fyndplatsen för att gå ut ur området och ska då gå tillbaka till den begränsningslinje varifrån hen kom. Förflyttning mellan fyndplats och begränsningslinje sker under samlad transport med lös eller kopplad hund tillbaka till senaste sändpunkt via "säker väg". Detta för att förhindra att hunden söker under transporten.

Hunden får ej skickas på nytt sök under återvägen men om hunden får "spontanvittring" får denna fullföljas om hunden själv tar initiativ.

Bedömning

Skottberördhet graderas ej. Bedömningen utgår endast från hundens förmåga att utföra sökuppgiften på önskvärt sätt på utsatt tid. Hund som påverkas i den grad att den inte kan eller endast med svårighet kan förmås att fortsätta kan ej godkännas. I övrigt bedöms ekipagets rörlighet i miljön, markeringarnas kvalitet, uthållighet, samarbete, rädslor, förarpåverkan samt systematik.

Koppelsök, vindarbete

Bakgrund

Området ej säkrat – hunden måste arbeta i koppel. Vid vindmarkering får ej området beträdas. Området kan innehålla både koppelsök och vindarbete, alternativt bara vind- eller koppelsök.

Genomförande vindarbete

Vindarbete kan utföras som en patrullering eller som avsökande av avspärrat område, eventuellt med enstaka objekt, ej större byggnad. När hunden hållt vindningen i 5 sekunder ska föraren tydligt peka ut riktning efter att ha tagit kontakt med domaren. Begreppet "vindning" innebär att hunden med sitt kroppsspråk tydligt visar riktningen varifrån vittringen uppfattas.

Föraren ska ej följa upp vindningen in i området.

Vid besvärliga vindförhållanden rekommenderas att lägga figurant på båda sidor om eventuell patrulleringssträcka. Dock ska endast en figurant, med den bästa markeringen räknas.

Bedömning vindarbete

För godkännande av momentet vindmarkering ska ekipaget patrullera av hela vindstigen, hunden ska på ett tydligt sätt påvisa för föraren var markören befinner sig, genom att ställa upp sig i vindriktning, och hålla i vindmarkeringen i minst 5 sekunder. Därefter ska föraren ta kontakt med domare och peka ut i vilken riktning markören befinner sig.

Förare som låter hunden komma innanför avspärrat område ska underkännas på punkten "Riskmedvetenhet". Vid grova eller upprepade tillfällen eller om föraren helt bortser från detta ska stationen underkännas.

Genomförande koppelsök

Koppelsök med flertal objekt exempelvis ras av flera byggnader som skapar olika håligheter av varierande storlek och volym. Dolda legor i varierande storlek och karaktär. Dock inte hög. Kan vara inomhus eller utomhus, ruin eller ytsök.

Bedömning koppelsök

För godkännande i momentet koppelsök ska hundförare lägga upp en god taktik, genomföra sökandet enligt plan. Vid fynd av markör ska hunden självständigt markera dessa utan påverkan av föraren. När hunden markerat ska föraren ta kontakt med domare, och tydligt peka ut figurantplatsen.

Ytsök

Området är en industritomt med eller utan byggnader och/eller naturområden med skiftande terräng. Möjligheten att röra sig fritt i området kan vara begränsad.

Bedömning

Förare som låter hunden komma innanför avspärrat område ska underkännas på punkten "Riskmedvetenhet". Vid grova eller upprepade tillfällen eller om föraren helt bortser från detta ska stationen underkännas.

I övrigt bedöms ekipagets rörlighet i miljön, markeringarnas kvalitet, uthållighet, samarbete, rädslor, förarpåverkan samt systematik.

Kriterier för godkännande

Grunden för bedömningen av funktionskontrollen är och ska vara att om ekipaget anses godkänt på funktionskontroll innebär detta att ekipaget är godkänt för insats.

Ekipage ska genomsöka områdena på ett balanserat och systematiskt sätt, där förarens förmåga att lägga upp sök, läsa sin hund, samt vind och terräng bedöms.

Förarens förmåga att bedöma riskerna som finns i områdena och ta hänsyn till dem.

Ekipaget ska ha god förmåga att ta sig fram i olika miljöer och ha uthållighet.

Stor vikt läggs på hundens figurantintresse (arbetslust – vill ha sin belöning – engagera sig vid legan), markeringar och dess kvalitet.

Hunden ska kunna hantera störningar av varierande slag i områdena, till exempel tombola och personer som rör sig.

Hundens agerande gentemot andra hundar bedöms under hela provet. Aggressivitet medför underkänt på provet.

Övriga kriterier

Godkänd nivå: max 1 lämnad, eller 1 blindmarkering, eller 1 missad.

Samtliga provområden bör vara godkända för godkänt på funktionskontroll.

Avsteg från detta kan göras både om domare anser att ekipaget genomfört provet på ett för övrigt övertygande sätt, och även om ekipaget på något sätt inte är lämpade för uppgiften.

Hund som underkänns på skottprov kan ej godkännas.